

FIGURES DE CATALUNYA

BERNAT METGE

El més elegant i erudit dels prosistes medievals

Dins la ciutat de Barcelona, on «fui nat e morrai», diu el propi Bernat Metge al capdavant del seu Llibre de Fortuna e Prudència. La data de la seva naixença, no documentalment establerta, sol col·locar-se vers l'any 1350, en ple regnat de Pere el Cerimoniós. Les primeres noves biogràfiques que en tenim ens el presenten, almenys a partir del 1376, a la Cort, al servei de l'infant En Joan, l'«Amador de la Gentilesa». Hi exercia el càrrec d'escrivà de l'infant. Fou per aquest temps (1380) un dels encarregats de recollir les quantitats necessàries per al matrimoni de l'esmentat príncep amb Violant de Bar. Poc temps després (potser els comptes no anaven massa bé, insinua Nicolau d'Olwer) Bernat Metge fou sotmès a procés i mentrestant, potser per a consolar-se'n, escrivia el seu Llibre de Fortuna e Prudència, inspirat en la *Consolatio Philosophiae* de Boeci. Aquest cas es repetirà dues vegades més en la seva vida: cada procés de què és víctima donarà com a fruit un o dos llibres.

La seva desgràcia no va durar gaire temps i en 1382 es re-troba al servei de l'infant. L'any 1384 li era concedida l'escribania d'apel·lacions del ducat de Girona. La mort del Cerimoniós amb la consegüent ascensió del Duc —Joan I— al tron reial sembla que no va ésser per a Bernat Metge motiu d'encimbellament i prosperitat, sinó, de moment, tot el contrari; a instàncies del procurador fiscal de la cort fou processat de bell nou (1388). Aquesta vegada prengué Petrarca com a inspirador de la seva obra i, a través de Petrarca, Boccaccio. Es tracta de la *Història de Valter i Griselda*, novel·leta del *Decameró* que Petrarca traduí al llatí, i Metge traslladà del llatí a la prosa catalana. En la paciència de Griselda davant les injustícies del seu marit, el cortesà perseguit va voler simbolitzar la seva paciència enfront de les injustícies de què era objecte.

Per segona vegada sortí victoriós de la prova; i la fortuna que esperava de la coronació del seu antic senyor no trigà; en 1390 obté el càrrec de secretari del rei i la reina, que conserva fins a la mort del rei en 1396. Bernat Metge exercí també el càrrec d'administrador de les dècimes concedides pel Papa, procurador general de la reina Violant, ambaixador del rei vora el Papa Benet XIII, i notari en el procés que es va seguir contra alguns oficials de la Cort. Aquest procés havia de resultar fatal per a Bernat Metge, que no va trigar,

com a un dels principals consellers del rei, a trobar-s'hi involucrat. La mort de Joan I en una cacera i la pujada al poder de personatges contraris a la situació anterior, promogué l'empresonament de Bernat Metge i els seus col·legues, que va ésser causa d'una nova producció literària: la *Medicina apropiada* a tot mal, sàtira grotesca, seguida de la seva obra més important, *Lo Somni*.

No passà gaire temps que la fortuna tornà a somriure el poeta. En 1402 formava part del Consell de Cent, i el mateix any el veiem al servei del rei Martí en el càrrec d'escrivà; «fidelis escriptor, fael de casa nostra». Referint-se al rei Martí, en *Lo Somni*, fa que el rei Joan I li anunciï; «ell te gitarà ta honor de la presó en què est e no soferrà que et sia fet tort». I, en efecte, a darreries de 1405 era secretari del rei i en el mateix any va a Sicília en una missió vora el rei Martí el Jove, fill de Martí l'Humà. En 1410, llavors que, aquell havent mort, aquest heretava la corona de Sicília, Bernat Metge fou secretari d'aquell regne. Però en morir Martí l'Humà sense successió, i entrar la nova dinastia, Metge no recobrà la seva influència ni els seus càrrecs. Sabem que en 1411 ja havia traspassat.

LLETRES REIALS DE BERNAT METGE

MARTÍ I, ENCARREGA AL GOVERNADOR D'ARAGÓ QUE CERQUI UNA BONA NODRISSA PEL SEU FUTUR NÉT

28, octubre, 1406.

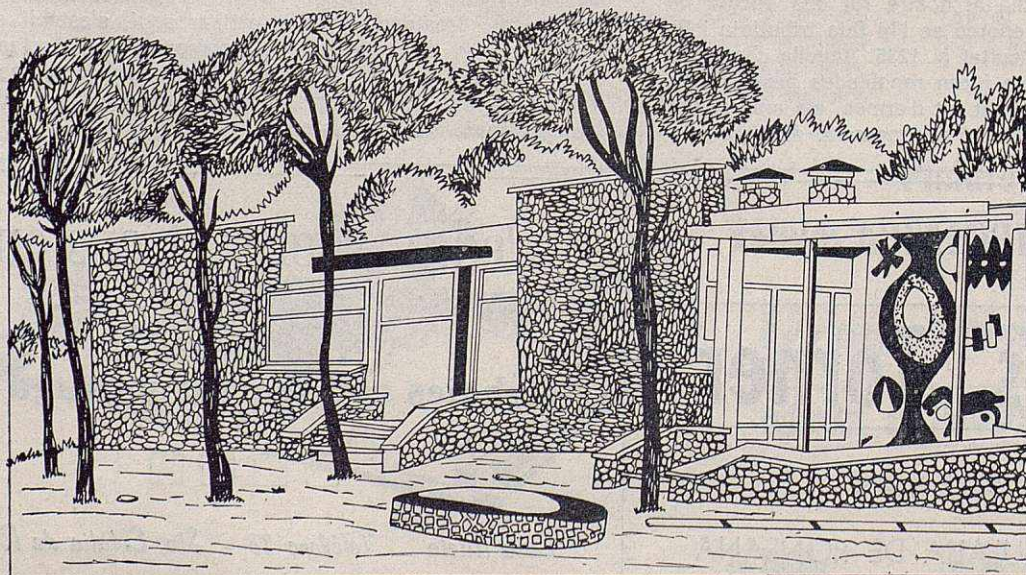
El Rey. Governador: segunt por relación del fiel de la cambrà del rey de Sicilia, nuestro muyt caro primogénito, Ximeno Darso, portador de la present, el qual nuevamente es venido del dito regno, havemos entendido quel dito rey hauria grant plazer de haver una nodriça, muller de gentil hombre, joven, neta e de buen tallo, e tal que entendades seya buena leytera e apta segunt que es conviene. E si querrá passar a Sicilia por criar el fillo, si a Dios plazerá, de la dita Reyna; car nos la contentaremos e li acorreremos de present de lo que sía razonable. Certificando-nos de continen por vuestras letras de lo que hauredes feyto sobre aquesto, por tal que hi podamos proveir segund que es convenga etc. Dada en Valencia, dius nostro siello secreto, a 28 días octubre del anyo 1406. Rex Martinus.

Dirigitur gubernatori regni Aragone. Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

J. Mª Maspons

Restaurant LA VALL

Colònia Residencial PINEDA DE LA FONT D'ABRIL

Luxosos
salons per a

BATEIGS
PRIMERES COMUNIONS
CASAMENTS
I
BANQUETS

Fàcil aparcament - Espaiós parc infantil - Obert tot l'any

Can Maspons de la Vall - km. 3.500 de la carretera de Caldes a Granollers - Tel. 99 - SANTA EULALIA DE RONSANA